

EXPOSICIÓ

del 26 de juny al 28 de juliol de 2006
Palau de Gel - Canillo - Andorra

FITA ANIMALONS

Va ser l'any passat que vaig tenir l'ocasió de conèixer en Domènec Fita, tot i que ja feia temps que coneixia el que havia fet a Ordino, a la Cortinada i a Soldeu. Al Comú buscàvem un escultor perquè ens fes una escultura per la plaça Carlemany. Quan la Comissió de Cultura ens va proposar diversos artistes, vàrem posar-nos d'acord ràpidament. Fita coneixia el país. Era evident que l'entenia, que s'hi adaptava. Ens van agradar les formes, els materials, els colors i també com s'organitzava. Teníem clar que volíem quelcom que s'entengués, que connectés amb la nostra comunitat. Al principi d'octubre del 2005 vàrem quedar amb ell a Canillo. Coneixíem força la seva trajectòria i esperàvem trobar-nos amb algun personatge excèntric com tants altres però va ser tot al contrari, Fita era una persona equilibrada, senzilla, que escoltava i entenia perfectament el nostre encàrrec. Recordo aquella primera trobada amb una gran satisfacció i crec que aquell tracte va ser d'un gran profit. Espero que la nostra comunitat se senti orgullosa del que ens ha fet!

Avui Fita, aquí al Palau de Gel, ens presenta una obra totalment diferent del que podem veure a la plaça Carlemany, tot i que s'han fet a la mateixa època. Animalons em recorda els frisos d'un hotel de Soldeu, o la primera obra que va fer a Andorra, la de la sala polivalent d'Ordino, que va encarregar l'Albert Pujal

quan era cònsol d'Ordino. Són unes bèsties divertides, semblen sortides d'un conte de fades o d'una llegenda del bosc.

M'agradaria que amb aquesta exposició, els andorrans coneguin una mica més aquest gran artista que és en Domènec Fita i que puguin gaudir de la seva creativitat i experimentació sobre materials poc corrents. Crec que ens hem de felicitar de la inauguració de la primera exposició que es fa a Andorra de Domènec Fita, un artista gironí amb diverses obres de gaudi públic en el nostre país, que encara no havia exposat en sala.

PRESENTACIÓ

Quan el Comú de Canillo va decidir tirar endavant el projecte de fer una plaça davant de la casa comuna, teníem molt clar que calia situar-hi una gran escultura. Havia de ser un referent que marqués l'espai, que es pogués veure d'una certa distància, que aquells que no coneixien Canillo, es preguntessin, allà que passa... anem-hi! Entès que havia de ser així i estudiats diversos dossiers d'artista, es va escollir Domènec Fita, algú que sap treballar en gran format, en espais públics i que sovint ha esculpit personatges històrics.

Fita forma part del paisatge artístic de Girona. És realment algú molt conegut, allí/allà. Tothom et pot dir qui és o citar alguna de les seves obres. A Andorra Fita està més vist que no pas és conegut. Tothom ha vist el que ha fet a Soldeu o a Ordino, però sovint, aquestes obres urbanes ens resulten tan familiars, que s'integren tant en el nostre imaginari urbà, en la nostra visió del poble o de la ciutat, que no identifiquem qui l'ha feta o qui l'ha encarregada. Les ha fet tant per a institucions públiques com per a iniciatives privades i van, sovint, integrades en projectes arquitectònics. Així, l'obra de Fita, o millor dit la seva obra, és coneguda inconscientment.

Amb aquesta exposició volem que Fita com a persona o millor dit com a artista que té un nom i una trajectòria, sigui conegut al nostre país.

Quan vaig anar a casa seva, la primera cosa que vaig veure va ser la tanca del jardí. M'era profundament familiar. Em va recordar moltíssim el que havia vist des de feia temps a Ordino i de feia menys a Soldeu. Casa seva era íntima, acollidora, senzilla, però sobretot plena d'obra seva. Veient-ho vaig pensar que Fita era algú profundament experimental, que tocava tot tipus de materials i tècniques, que fins i tot creava materials.

La fauna és un dels temes més tractats per Fita, els animals li atrauen molt, ens ho diu ell mateix i a més es veu! És evident que deu sentir per ells una gran admiració. És un tema que ha tractat en pintura, en gravat i en escultura i la seva representació és realment diversa. Com diu ell, moltes d'aquestes bestioles són imaginàries, si bé poden tenir una certa referència. En canvi, d'altres no tenen semblança amb cap espècie coneguda. Els animalons que avui presentem a Canillo són els de darrera generació. Són els últims que va crear i només, alguns han estat presentats a Girona. Espero, francament, que ANIMALONS us agradi! És una exposició per deixar anar la imaginació.

LLUÏSA CASAS GRIMALDOS
COORDINADORA DE CULTURA
DEL COMÚ DE CANILLO

FITA

UN EXPERIMENTADOR INCANSABLE

Com diu Maria Lluïsa Borràs, tot el que ha fet Domènec Fita té caràcter extraordinari malgrat que s'esforça per semblar un home corrent. Fita va néixer a Girona l'any 1927, amb el do d'una visió plàstica fora del comú i aquesta condició, juntament amb un gran domini del dibuix, resumeix la seva personalitat artística. Tot i que va estudiar a les escoles de belles arts d'Olot i de Barcelona es podria dir que és un autodidacta, doncs la seva obra està desproveïda d'academicisme. Continuant amb Na Maria Lluïsa Borràs, podem dir que Fita pertany a una generació anomenada la "generació del mig", que va succeir les avantguardes, representades per Juli González o Gargallo, que es va donar a conèixer durant la postguerra i que fou protagonista de la repercussió de l'art avançada dels anys vint i trenta. El grup del mig és un conjunt d'artistes joves, sense escola, sense mitjans, sense ajuda de ningú, que van recuperar les avantguardes oblidades per la guerra.

Potser aquesta falta de recolzament i de recursos han fet de Fita un personatge permanentment experimental i a la vegada profundament espiritual. Tant les seves primeres manifestacions figuratives, com les manifestacions més tardanes tenen una gran força espiritual. Fita ha treballat en obra gràfica, pictòrica, decorativa i arquitectònica. Bona part de l'obra escultòrica del principi és de caràcter religiós.

Dintre de les seves vessants artístiques es podem veure diferents tècniques i estils. L'escultura, la ceràmica, els vitralls, la pintura figurativa, la pintura abstracta i la gestual, el dibuix, les serigrafies, l'encuny (obres sobre paper empremtades entre si), les tècniques mixtes (sobre tela, sobre paper o sobre qualsevol material industrial), el maig (pasta segelladora treballada i dibuixada), la pintura sobre llençols i plecs o els papers arrencats.

A més Fita té alguns temes i formes de referència com els florals, les construccions, les rítmiques, els puntejats, els rostres, l'autoretrat, el nu i per descomptat els temes referents a la seva ciutat, Girona, en 16 vessants que conformen l'obra que conté la Fundació Fita. Dins de la via experimental, Fita és un artista que és partidari d'una integració de les arts dins l'arquitectura, l'urbanisme i en general a la ciutat. És per aquesta raó que treballa sovint amb arquitectes i urbanistes, però també amb vidriers, ferrers, i altres artesans, i amb els quals s'implica molt. En aquest sentit, Andorra té diverses obres integrades en l'arquitectura i l'urbanisme. La primera va ser de l'any 2000 a Ordino: es tracta de la sala polivalent d'Ordino, on crea unes baranes per a una plaça aixecada i crea una il·luminació de vitralls. És un projecte que podríem classificar d'urbanístic, o de

ANIMÀLIA

15 OBRES DE PINTURA SOBRE POLIURETÀ

col·laboració urbanística, igual com ho és l'escultura de Carlemany de Canillo, que conforma un centre neuràlgic de la ciutat/vila/poble. D'integració arquitectònica, a Andorra en tenim diversos exemplars. El primer va ser de l'any 2000, a Soldeu, on creà un gran fris de 45 m. de llargada, construït d'acer Cortem per a un hotel de Soldeu. Més tard, l'any 2004 Va continuar treballant a Soldeu, aquest cop va treballar colze a colze amb un arquitecte per crear l'espai SPA d'un gran hotel.

Fita té obra escultòrica a diferents indrets, ja que és un artista molt conegut. A Girona podem veure diverses obres (catedral, llar infantil, parròquia de Sant Pau, clínica de Girona, aeroport), així com a Barcelona (temple de la Sagrada Família, clínica de Sant Josep, projectes per l'Orfeó Català, a l'absis de Sant Rafael, parròquia St. Joaquim Vedruna), Abadia de Montserrat, també es pot veure obra de l'artista a Vic, Terrassa (Carmelites), Banyoles, Caldes de Malavella (Carmelites), Sant Antoni de Calonge (parròquia), Pals, Lloret de Mar, Llançà (Façana de la parròquia), Olot, Ripoll, València, Sant Miquel de Cuixà i el monument a Pere Calders.

Participa en múltiples exposicions col·lectives des de l'any 1943 i individuals des de l'any 1953. També li han estat atorgats diversos premis a Barcelona, Girona, Olot, Llançà i Palamós.

Domènec Fita i la seva esposa Àngela Rodeja, van crear "La Fundació Fita", que es va constituir a la Diputació de Girona l'1 d'agost del 2000. No tenen fills i volien deixar el seu llegat a la comunitat que els havia acollit: Girona en primer lloc, i Catalunya.

Les finalitats d'aquesta Fundació són la promoció, la divulgació i la defensa de les manifestacions de l'esperit humà de tots els temps i països; la realització d'exposicions i mostres de les seves col·leccions; la catalogació, la conservació i la divulgació de l'obra i del pensament de Domènec Fita.

A més, la Fundació Fita organitza estudis, seminaris, cursos, conferències, mostres i qualsevol altra activitat encaminada a la divulgació artística i el perfeccionament de la sensibilitat dels ciutadans, publica llibres, documents, discs i altres suports en favor de l'art, i finalment concedeix premis i beques per animar els joves talents i actua en reconeixement de l'obra d'artistes madurs.

Des de petit he sentit un encant sorprenent pels animals, petits i grans, els que el medi et dóna a conèixer. Des dels més petits fins als més grans, sento una gran admiració per les formes, colors, textures, moviments, relacions.

Certs documentals de TV3 et donen a conèixer la vida, tant en el mar com a la terra, amb espècies desconegudes, noves expressions de formes que et porten a entendre la gran riquesa existent. Per més que imaginis, davant la natura et quedaràs curt, i aquest fet m'ha portat a improvisar formes i el camp és inacabable. D'altra banda, sé que la realitat em superarà en varietat i qualitat; més ben dit, no intento superar res, solament tenir llibertat per anar oferint el que pugui.

Aquestes pintures són el fruit de disposar d'unes planxes de poliuretà, que l'amic Josep Rigau ens posa a l'abast, i després dels dibuixos en quaderns blocs. Tot plegat m'ha portat a fer aquestes pintures amb una superfície la qualitat aspra i escrostonada de la qual m'invita a fer unes traces ingènues, primitives, com si fos un mur, quelcom de pintura rupestre, amb caràcter irònic i sentint el goig de jugar amb el traç i la imaginació. Últimament vaig fer animals en ferro, marqueteria i ara aquests ompliran la temàtica d'animàlia, que és un dels apartats de l'obra de la Fundació.